БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 132 (8657) | 1958 оной июниин 6, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Зунай орооной хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулха

Энэ жэлдэ хонидой тоо толгойе олошоруулха, ехэ ноoho хайшалха талаар республикымнай хонишод дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан байна. 100 эхэ хонин бүриhөө 140-hөө үсөөн бэшэ хурьга абаха тухай улаан одонойхидой үүсхэлые республикымнай колхоз, совхозуудай хонишод халуунаар дэмжээд, шэнэ уялга абаhан юм. Тиигэжэ республика дотор 100 эхэ хонин бүриhөө 140 хурьга абаха, хонидой тоо толгойе 33 процентээр олошоруулха, колхозуудта хонин бүриhөө 3 килограмм, совхозуудта—3,5 килограмм ноoho хайшалхаар уялга абтаа hэн.

Колхоз, совхозуудай түрүү хонишод абаhан уялгаяа бэелүүлхэ талаар горьтой амжалта туйлажа байна. Жэшээлбэл, «Эрдэм» совхозойхид 100 хонин бүриhөө 150 хурьга абаха уялгатай аад, мүнөө 106 хурьга абаад байна. Хонидойнгоо тоо толгойе 35 процентээр олошоруулха аад, 58 процентээр олошоруулаа. Эндэхи зарим хонишод нүхэд Г. Машуев 100 эхэ хонин бүриhөө—138, Ч. Дармаев—136 хурьга абаа. Гадна, Баргажанай, Курумканай, Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд зарим тэды амжалта туйлаа.

Түрүүшын энэ үрэ дүн хадаа хонишодой абаhан уялгаяа лаб дүүргэжэ шадаха байhыень элитээр гэршэлнэ.

Гэбэшье, энэ жэлэй үнгэрhэн дүрбэ hарын дүнгөөр хаража үзэхэдэ, хонин ажалые хүгжөөлгөөр абтаhан уялганууднай юрэнхыдөө хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Май 1-нэй мэдээгээр республикын колхозуудта 100 эхэ хонин бүриhөө оройдоо 58 хурьган, совхозуудта—50 хурьган абтаад байнхай.

Иимэ байдал яагаад тохёолдооб гэхэдэ, зарим колхоз, совхозуудта хони, хурьгад олоор гарзалуулагдаа, эхэ хонид hубайраа. Жэшээнь, Яруунын колхозууд 100 эхэ хонин бүриhөө миил 36 хурьга абаhан байха юм. Тус аймагта 4500 хони хурьган үхөө. Энэ аймагай зарим колхозуудта хонидые үбэл үрэжүүлхэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр үнгэргэгдөө hэн. Абаhан уялгадаа иимэ хайша хэрэгээр хандаха ушар бусадшье аймагуудта үзэгдэнэ.

Зунай үедэ хонидые үрэжүүлхэ харюусалгатай хаhа болобо. Энэ хүдэлмэриие эмхитэй hайнаар үнгэргэбэл, хони үсхэбэрилхэ талаар абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадахабди.

Хонидые зун үрэжүүлхын тула hайса бэлдэхэ, зүбөөр илгаха хэрэгтэй. Нэн түрүүндэ колхозой правлени, совхозой дирекци үрэжүүлэгдэхэ эхэ хонидойнгоо тоо толгойе тодорхойлхо, тусхай отаранууд болгожо илгаха ёhотой. Июнь, июль hарада үрэжүүлэгдэхэ хонидойнгоо отарануудта бүхы hубайрhан, хурьгаа үхүүлhэн, гадна декабрь, январь, февраль hарада түрэhэн хонидые хурьгадhаань hалгаажа илгаха, мүн жэл хахадтай, дээшэшье болоhон эмэ түлгэдые тэндэ оруулха хэрэгтэй. Энэ ушарта отара бүхэндэ 500—600 хонид байха болоно. Эдэ хонидые hайн бэлшээридэ адуулха, концентрат эдюулхэ, мүн үдэртөө лаб хоёр дахин уhалха шухала.

Отара бүхэндэ тусхай ажалай гурим тогтоожо, хонидоо үглөөнэй 4 часhаа үдэшын 10 хүрэтэр адуулха, үдэртөө ногоон тэжээл нэмэжэ эдюулхэ. Хонидые үглөө, үдэшын hэрюундэ хоёр дахин үрэжүүлхэ хэрэгтэй.

Мүн хусануудые hайса бэлдэхэ, тэдэниие бэлшээридэ ябуулхаhаа гадна, үдэр бүхэндэ ногоон, минеральна тэжээл нэмэжэ эдюулхэ, 1,5—2 килограмм комбикорм, нэгэ-хоёр үндэгэ, машиндагдаhан hү үгэхэдэ болохо. Колхоз бүхэндэ искусственна үрэжүүлгын пунктнууд бүхы хэрэгсэлтэйгээ бэлдэгдэхэ ёhотой. Гадна, ахалагша хонишодhоо, мүн бусадшье хүнүүдhээ техник-үрэжүүлэгшэдые hургаха байна. Гэхэтэй хамта, зун үрэжүүлэгдэхэ эхэ хонид, мүн хусанууд түрүүшын ээлжээндэ хайшалагдаха, керолинтай уhанда угаагдаха зэргэтэй.

Мүнөө жэл гүрэнэй үрэжүүлгын станциин хусануудай үрые ехээр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Тэндэ имагтал элитнэ классай хусанууд байдаг бшуу.

Зунай үрэжүүлгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулхын тула колхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд, аймагай партийна, советскэ органууд хонишодто али болохоор туhалха уялгатай. Тиимэhээ тэдэнэр энэ шухала хүдэлмэриие үнгэргэхэ дүршэлтэй hайса танилсаха, искусственна үрэжүүлгые зүбөөр, hайн шанартайгаар ябуулха аргые шудалха болоно.

Мүн эдэ үдэрнүүдтэ бүхы хонидоо ноohонойнь шанараар илгажа, бонитировко хэжэ дүүргэхэ шухала.

Нүхэд хонишод! Абаhан уялгаяа дүүргэхын тула бүхы мэргэжэл шадабаряа гаргажал, июнь, июль hарада шадаал hаа олон хонидые ороондо оруулхые оролдогты.

...палай хаан хатантаяа Москвада ерэбэ

...лай дээдэ зэргэтэ хаан Махендра ...крам Шах Дева, дээдэ зэргэтэ ха... Ратна Раджия Лакшми Деви Шах ...й июниин 4-нэй үдэр үдын хойно ...да ерэхэдэнь, ниислэл хотынхид ...е хани халуунаар угтаа. СССР-эй ...о Соведэй Президиумэй Түрүүлэг... Е. Ворошиловай уряалаар Непалай ...айлшад албанай хэрэгээр Советскэ ...ерэhэн байна.

...лай хаание угтахын тулада хэдэн ...осквагайхид аэродром дээрэ сугла...

... Ворошилов, А. И. Кириченко, Ф. Р. ... А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, ... Верховно Соведэй Президиумэй ...эгшын орлогшо Ж. А. Ташенев, ... Министрнүүдэй Соведэй Түрүү... орлогшо Д. Ф. Устинов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд А. А. Андреев, С. М. Буденный, СССР-эй министрнүүд самолёдой буухын урдуур аэродром дээрэ ерэбэ.

СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор, посольствонуудай хүдэлмэрилэгшэд, журналистнууд Непалай хаание угталсаа.

Непалай хаан болон тэрэнэй хатаниие Советскэ Союзда ерэhэнтэй дашарамдуулан советскэ хүтэлбэрилэгшэд халуунаар амаршалаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов аэродром дээрэ үгэ хэлэhэн байна.

Непалай хаан Махендра харюугай үгэ хэлээ.

(ТАСС).

...элхэйе тойрон дабшадаг гурбадахи хэмэл одоной ябаса тухай

...иин 5-най үглөөнэй 6 часта ...дахи хэмэл одон дэлхэйн ...сэгые 281 дахин тойробо. ...широтагай 13 градусhаа урда ...агай 15 градус хүрэтэр, үг... наранай гарахын урда тээ, ...широтагай 27 градусhаа 63 градус хүрэтэр, үдэшэ наранай ороhон хойно гурбадахи хэмэл одые, тэрэнэй ракетэ-hомые миин нюдөөр гү, али оптическа приборнуудаар ажаглан хаража болохо юм.

(ТАСС).

Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ Хуралай түлөөлэгшэдэй Бурят-Монголдо ерээд байhан тухай

Эрхим хүндэтэ айлшад, Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ Хуралай түлөөлэгшэд июниин 4-дэ манай республикын ажабайдалтай танилсажа үргэлжэлбэ. БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыремпилон, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Р. Филиппов, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Хахалов болон бусад харюусалгата хүнүүд айлшадтай хамта ябалсаба.

Айлшад болон тэдэнтэй хамта ябалсагшад үглөөгүүр Улан-Удын сэмбын фабрикада ошобо. Фабрикын главна инженер М. А. Жернов айлшадтай хамта цехүүдээр ябалсажа, тэдэниие фабрикынгаа ажал хүдэлмэритэй танилсуулаа. Фабрикын партийна организациин секретарь М. Г. Семянькова хүдэлмэришэдэйнгөө ажабайдал, hуралсал тухай, тэдээнэй дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри тухай айлшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Айлшадай мордохо дээрэ тус фабрикада үйлэдбэрилэгдэhэн зүйлнүүдhээ делегациин гэшүүн бүридэ дурасхаалта бэлэг барюулагдаа.

МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Түрүүлэгшэ нүхэр Сүрэнжав түлөөлэгшэдэй зүгhөө, бүхы монгол арадай зүгhөө фабрикын коллективтэ халуун баяр хүргөөд, Эхэ оронойнгоо, инаг түрэл советскэ арадайнгаа аша туhын тулада саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Айлшад болон тэдээнтэй хамта ябалсагшад тэндэhээ мордоод, Иволгын аймаг ошобо. Эрхим хүндэтэ айлшадые амаршалhан, совет, монгол арадуудай аха дүүгэй хани барисаанай улам бэхижэхые юрөөhэн уриянууд аймагай центрын гол үйлсые хүндэлэн татаатай толоржо байба.

КПСС-эй Иволгын айкомой нэгэдэхи секретарь Д. Д. Эрдынеев аймагайнгаа ажахы, соёл гэгээрэл, ажабайдал тухай хүндэтэ айлшадтаа хөөрэбэ. Мүн ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Л. К. Врублевская, тус гүйсэдкомой болон сомоной, сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомуудай байгууламжа, ажал-ябуулга тухай айлшадтаа хөөрэжэ үгэhэн байна.

Зураг дээрэ: Монголой айлшад «Улаан Оронго» колхозой теплицэ соо.
Ф. Сорокиной фото.

Айлшад аймагай ажабайдалтай, партийна, советскэ эмхи зургаануудай ажал-ябуулгатай холбоотой олон тоото асуудалнуудые асуужа, тодорхой харюу абаба.

hүүлээрнь айлшад болон хамта ябалсагшад энэ аймагай «Улаан Оронго» колхоздо ошобо. hайндэрэйхеэр хубсаланхай колхознигууд правлениин байшангай дэргэдэ олоороо сугларанхай байжа, эрхим хүндэтэ айлшадаа тон халуунаар, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Колхозой түрүүлэгшэ Владимир Базырович Тармаев, партийна организациин секретарь Р. Б. Бимбаев гэгшэд колхозойнгоо, колхознигуудайнгаа ажабайдал тухай айлшадтаа хөөрэжэ үгэбэ. Айлшад колхозой ажахын элдэб hалбаринуудтай холбоотой олон асуудал hуража, дэлгэрэнгы харюу абаба. Мал ажалhаа ашаг шэмэ абалга, колхознигуудай ажалта үдэрэй үнэ сэн, малшадта үгтэдэг ажалай нэмэлтэ түлбэри, колхознигуудай культурна ажабайдал, hуралсал гэхэ мэтын олон асуудалнуудые айлшад hонирхобо.

Удаань айлшад колхозой парниково ажахытай, hүнэй-товарна фермын хүдэлмэритэй танилсаhан, hаалишан Цырен Жамбалова, тугалшан Янжаа Омогтуева гэгшэдтэй хөөрэлдэhэн байна.

Зураг дээрэ: Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзда байдаг Монголой Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ элшэн сайд Санжийн Бата «Улаан Оронго» колхозой тугалшадтай хөөрэлдэжэ байна.

Тэрээнэй hүүлээр хүндэтэ айлшад болон хамта ябалсагшад колхозой хонинной нэгэ отарада ошобо. Мэлмэрэн хүхэржэ байhан сэгээн hайхан нуурай эрьедэ, үргэн ногоон бэлшээри дээрэ хонёо адуулжа ябаhан ахалагша хонишон Дугар Бимбаевтай айлшад уулзажа хөөрэлдэбэ. Нүхэр Бимбаев колхозой түрүү хонишодой нэгэниинь байба. Отарань 543 эхэ хонитой юм. Энэ жэлэй гараhанhаа хойшо 549 хурьга гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриhөө 101 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

— Нёдондо хонин бүриhөө 3 кг. 70 грамм ноoho абаhан байгаабди. Мүнөө жэлдэ хонин бүриhөө 3 кг. 500 грамм хайшалжа абаха түсэбтэйбди. Энэ түсэбөө лаб лэ дүүргэхэ байхабди. Жэлэй дүүрэтэр 100 эхэ хонин бүриhөө 150 хурьга абахын түлөө тэмсэжэ байнабди. Намтай хамта энэ отарада минии hамган Линхоева Цыбик Дарა, мүн Цыренцу Ванжилова гэгшэд ажаллана. Бидэнэр абаhан уялгаяа заагүй дүүргэхэ байхабди,—гэжэ нүхэр Бимбаев хэлэбэ.

Энэ хонишон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ буу зэбсэг гартаа барижа, инаг түрэл Эхэ ороноо хамгаалалсаhан баатарнуудай нэгэниинь байба. Нүхэр Бимбаев дунда hургуулитай юм. Тусхай мэргэжэл олохын тулада мүнөө hамгантаяа хамта хүдөө ажахын техникумдэ заочноор hуража байна.

Үдэшын 5 часта колхозой ехэ клуб дотор хүн зон дүүрэн сугларанхай байба. Совет, монгол арадуудай хани барисаанда, Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ Хуралай түлөөлэгшэдтэй уулзалгада зорюулагдаhан баярай митинг эндэ болоо. Митингые колхозой түрүүлэгшэ В. Б. Тармаев нээжэ, айлшадые халуунаар амаршалhан байна.

Удаань Оронгын дунда hургуулиин пионернүүд улаан галстугуудаа толоруулан, барабануудаа наярган, горнынуудаа зэдэлүүлэн, жагсаалаар ерэжэ, айлшадые амаршалан, сэдьхэл хүдэлгэмэ юрөөлнүүдые нэгэ нэгээрээ, мүн хамтааран хэлэбэ. «Эб найрамдал бүхы дэлхэй дээрэ мандаг!» гэhэн юрөөл табихадань, «аха дүү монгол арадай үхибүүд, hурагшад манайда айлшалжа ерэг лэ!» гэжэ урихадань айлшад болон бүхы сугларагшад нэрьемэ шангаар альгаа ташаба.

Колхозой гэшүүдэй зүгhөө партийна организациин секретарь Р. Б. Бимбаев, Оронго нютагай интеллигенциин зүгhөө дунда hургуулиин ород хэлэнэй багша Л. Л. Линховоин, комсомолшууд болон залуушуулай зүгhөө З. П. Дворецкая гэгшэд айлшадта, тэдээгээр дамжуулан аха дүү монгол арадта үнэн сэдьхэлэй халуун баяр хүргэбэ.

МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Түрүүлэгшэ нүхэр Сүрэнжав харюугай үгэ хэлэхэ зуураа, делегациин гэшүүдэй зүгhөө, бүхы монгол арадай зүгhөө Оронго нютагай бүхы ажалшадта халуун баяр хүргөөд, Эхэ оронойнгоо аша туhада улам ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Удаань колхозой уранhайханай кружогойхид концерт харуулжа, айлшадые ехээр hонирхуулба.

hүүлээрнь колхоз сайлалга хэжэ, айлшадые хүндэлhэн байна.

* * *

Июниин 5-да айлшад болон хамта ябалсагшад пароходоор Байгал тээшэ аяншалжа ерэбэ.

Зураг дээрэ: МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай депутат, «Шэнэ амидарал» нэгэдэлэлэй түрүүлэгшэ нүхэр У. Доржпалм «Улаан Оронго» колхозой нүхэр Бимбаевай даадаг отарын хонинной ноoho үзэжэ байна.

ВСХВ дээрэ

Шэмэ ехэтэй тэжээлнүүд

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын «Тэжээлэй зал» соо шэмэ ехэтэй тэжээлэй удхашанарые харуулhан стенд гол hуури эзэлдэг.

— Нэгэ янзын тэжээл малда, илангаяа үнеэдтэ эдюулхэдэ,—гэжэ экскурсантнуудта, эндэ орогшодто методист С. Ефремова тайлбарилна,—бэеэдэншье муу, тэдэнэр тэжээлдээ дурагүйшье болошодог юм.

Шэмэ ехэтэй кукурузада нэмэлтэ болгон үшөө белок ехэтэй люпин, хяаг, клевер гэхэ мэтын ургамалнуудые малда эдюулхэдэ ашаг шэмынь ямараар дээшэлдэгые стенднүүд эли тодоор харуулна. Черниговскэ областиин Черниговскэ районой Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо зундаа нэгэ үнеэндэ ургажа байhан 50 килограмм люпин, үбэлдөө энэ ургамалаар дарагдаhан 25 килограмм силос, 4 килограмм люпинэй бутаргагдаhан ороoho эдюулдэг болоhон байгаа. Энээнэй ашаар эндэ жэл соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 3 мянган килограмм хүрэтэр hүн hаагдадаг болоо.

Бухэли зундаа үнеэдтээ нарай зөөлэхэн ногоон тэжээл эдюулжэ байхын тула апрель hараhаа июнь болотор долоон болзорто люпин тарихада таарамжатай гэжэ Черниговскэ туршалгын станци дурадхана. Шэмэ ехэтэй энэ ургамалай малай ашаг шэмые айхабтараар дээшэлүүлдэг байhыень ойлгоhон эндэхи колхоз, совхозууд hүүлэй жэлнүүдтэ люпин ехээр таридаг болоо. 1953 ондо область дотор оройдоол 2 мянган гектарта таригдадаг байhан аад, мүнөө эндэ люпин 130 мянган гектарта хүрэтэр таригдана.

Мүн клеверэй набша намаануудта, сэсэгүүдтэ шэмэтэй бодосууд, витаминууд элбэг юм. Зүгөөр, энэ ургамалые хуряагаад, хатааха, зөөхэдэ бутаржа, айража ехээр гээгдэдэг байна. Тиимэhээ олон колхоз, совхозууд клеверэй үбhые гурил болгожо татадаг заншалтай болоо.

Ороной нютаг нютагуудта заримдань горох, заримдань чечевицэ, үгышье hаа чина, нелюшка, нут, донник гэхэ мэтын ургамалнуудые тарихада hайнаар ургадаг.

Эдэ тэжээлнүүдэй удхашанар тухай «Сибирь», «Латвийска ССР» гэжэ павильонуудта hайнаар харуулагданхай. Хайшан гэжэ ногоон конвейер эмхидхэхэ тухай тодорхой заабаринууд үгтэнэ.

Кукурузые горохтой, бобово бусад ургамалнуудтай холижо таридаг ажахынуудай дүй дүршэлые экскурсантнууд, выставкэдэ хабаадаhан малшад илангаяа ехээр hонирхожо харадаг юм. Кукурузые иигэжэ ондоо ургамалтай холижо тарихада шэмэ hайнтай тэжээлэй ямар ехээр абтадагые ойлгоhон экскурсантнууд саашадаа иигэдэг лэ болохо гээшэбди гэжэ мэдүүлнэ.

Тэжээл ехээр абаха арга боломжонууд

Орон доторнай хээрын сабшалангай ямар ехэ удхашанартай байhание харуулhан стенд ВСХВ-гэй гол ехэ павильон соо бии юм. Тэжээлэй бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институт болон бусад научна эмхи зургаанууд 520 миллион гектар сабшалан, бэлшээринүүдые шэнжэлжэ үзэнхэй. Энэ газар дээрэ 5 мянга шахуу зүйлэй ургамалнууд ургадаг байгаа. Нуга сабшалангууд, бэлшээринүүд колхоз, совхозуудай малда үбhэнэй 70 процентые, ногоон тэжээлэй 90 шахуу процентые үгэдэг байна. Эдлүүриин эдэ газарнууд дээрэhээ улам түргэнөөр үдэжэ байгаа ниитынгээ малда үбhэ тэжээл hураггүй ехээр абадаг арга боломжо бии.

Сабшалан, бэлшээринүүдэй ургасые яажа дээшэлүүлхэ аргануд тухай стенднүүдтэ харуулагдана. Тэдэ арганууд тиимэ хүндэшье бэшэ юм. Тэжээлэй бүхэсоюзна институт хээрын сабшалан, бэлшээринүүдтэ бобово ногоонуудые тарижа туршалга хэhэн байна. Иимэ туршалга хэхэдэнь сабшалангай ургаса 24,8 центнерhээ 37,4 центнер хүрэтэр дээшэлээ. Мүн үбhэ ногоонойншье шанар hайжарhан байха юм.

«Ленинград болон баруун хойто областьнууд» гэжэ павильон соо Вологдагай туршалгын станциин стенд малшадые ехээр hонирхуулна. Энэ станциин фермэдэ арбан жэлэй турша соо үнеэн бүриhөө жэлдээ дунда зэргээр 5 мянга гаран килограмм hүн hаагдажа байгаа. Зунай бэлшээриин үедэ эндэхид үнеэнhээ хошоод мянган литр hү hаадаг байна. Эндэ зундаа үнеэндэ талха таряанай зүйл оройшье эдюулэгдэнэгүй. Зунай hарануудта үнеэдынь ногоон тарилгатай бэлшээринүүд дээрэ үдэр hүнигүй эдеэлжэ ябадаг. Үнеэд үдэр бүри ондо ондоо газарта бэлшээгдэдэг юм.

Сабшалан hайжаруулха айхабтар ехэ арга боломжонуудай бии байhание Балтийска далай шадарай республикануудай павильонуудта харуулагдана. Латвийска ССР-тэ ожорhо ногооной ургадаг намагтай, шииг ехэтэй газарнуудые хатаажа, hөөг бургааhануудhаань, модо шулуунhаань сэбэрлэhэнэйнгээ hүүлдэ хахалаад, үтэгжүүлгэтэйгээр ногоо таридаг болоо. Тиин урдань ашаг багатай байhан намагтай газарнууд мүнөө hайн ногоотой бэлшээринүүд болгогдонхой.

Иигэжэ хахалаад нэгэ дахин ногоо таринжархихада бэлшээринүүд дээрэ олон жэл соо үсхэн hайн ногоон ургажа байдаг юм. Орон доторнай хэдэн мянган гектар бэлшээриин газар дээрэ олон жэлэй ногоонууд таригдадаг болоо. Колхоз, совхозуудай малшад иимэ бэлшээринүүд дээрээ үнеэдээ гаргажа бэлшээгээд, нэмэлтэ тэжээл эдюулэлсэнгүйгөөр үдэртөө тус бүриhөөнь 15—20 килограмм hү hаана. Иимэ бэлшээринүүдтэ таргалуулагдаха малые адуулхада үдэртөө 1.200 грамм хүрэтэр шэгнүүрээ нэмээдэг.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Бригадын парторганизациин хүдэлмэриин дүршэлһөө

1957 оной август һарада манай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо бригадын 4 парторганизаци бии болгогдоо һэн. Мүнөө тус бригадануудта хүдэлжэ байдаг коммунистнуудай политическэ болон ажалай эдэбхи нилээд дээшэлээ. Өөр өөрынгөө хүдэлмэриин түлөө харюусахаһаа гадна, бригадын урда табигдаһан зорилго бүхыдөө ямараар дүүргэгдэжэ байнаб гээд, коммунистнууд саг үргэлжэ һонирходог, тэдэниие дүүргэлсэхын түлөө оролдолгоёо гаргадаг болоо.

Энэ хоёрдохи бригадын парторганизаци 11 гэшүүдтэй юм.

Тон түрүүн коммунистнуудые ажал хүдэлмэридэ зүбөөр хубаажа табиха гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр Базаров бригадиртаяа хөөрэлдөөд, энэ асуудал партийна суглаанда шиидхээ һэн. Суглаанай урда тээ партиин гэшүүд иимэ ажалда хүдэлдэг байгаа: үхэршэн, моришон, модошо дархан, малай аргашан, луговод, бригадир. 3 коммунистнууд элдэб хүдэлмэридэ хүдэлдэг һэн. Партийна суглаанай шиидхэбэреэр нүхэд Ц. Д. Данзанов П. Очиров хоёр хонишод болгогдобо, 2 луговодтой, 3 дархашуултай болоо һэн.

Мүнөө хонишон Данзановта даалгаһан 560 гаран түлгэ хонин һайн үбэлжөө. Үхэршэн Бадмадоржиев харууһалжа байһан 91 толгой үхэр малаа мүн һайнаар үбэлжүүлбэ. Луговодууд Намсараев, Юмсурунов сабшалан дээрээ 4200 тонно наг шэбхэ гаргаба. 850 гектар газарта түрүүшын уһалалга хэһэн байна, тэдэнэр мүнөө жэл гектар бүриһөө 15 центнер ургаса абаха гэһэн уялгатай.

Гадна, тэндэхи барилгашад 3 гэр барижа дууһаад, мүнөө тугалай байра түхеэржэ байна.

Гансахан ажалдаа хамаатай даалгабари дүүргээд лэ коммунистнууд хизаарладаггүй, харин парторганизациингаа эмхидхэлэй болон ойлгуулламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр оролсохо, тусхай партийна даалгабаритай байха ёһотой бшуу.

Хоёрдохи комплексно бригадын парторганизаци коммунист бүхэндөө даалгабари үгэдэг. Тэдэнэй зариманиинь саг үргэлжын, зариманинь саг зуурын даалгабаритай байдаг. Жэшээнь, коммунистнууд бригадир Галсанов һүнэй-товарна фермэдэ, ветфельдшер Базаров хонишодой отарануудта, багша Галсанова бригадын центртэ, хонишон Ц. Д. Данзанов хонишодой хоёр отарада, модошо дархан Т. Данзанов барилгын бригадада агитаторнуудаар хүдэлдэг юм. Мүн партиин гэшүүн Юмсурунов ханын газетэдэ, Бадмадоржиев Аса гэжэ газарта байдаг фермын һүнэй тоо бүридхэлгэдэ, Д. Д. Очиров культбазын хүдэлмэридэ туһалдаг байна. Бэшэ коммунистнууд партийна суглаанай, секретариин тусхай даалгабари дүүргэжэ байдаг юм. Жэшээнь, малай үбэлжэлгэ тухай асуудал суглаанда бэлэдхэхэ хэрэгтэй болоходо үхэршэн коммунист Бадмадоржиевта һүнэй хоёр фермын байра байдал шалгаха даабари үгтөө һэн. Шалгажа үзэхэдэнь үбһэ тэжээл таһалдадаг, тэжээлээ үнеэдэйнгээ хүл доронь хаяад үгэдэг, һүнэй тоо бүридхэлгэ муушаг байба. Нүхэр Бадмадоржиев эдэ дутуунуудые партийна суглаанда мэдээсээ һэн. Фермэ даагшанарта, бригадирнуудта дутуу дундануудаа усадхаха саг болзор үгөөд, тэдээнһээ партийна суглаан хатуу эрилтэ хэһэнэйнь һүүлээр һүнэй фермын ажал хүдэлмэри һайжараа бэлэй.

Өөрынгөө партийна даалгабари агитатор нүхэр Базаров яһала һайнаар дүүргэдэг. Аймагай түрүү хонишон Машиевагай үүсхэл тухай, бусадшье элдэб һониниие хонишодтоо хөөрэдэг, журнал, газетэ уншажа үгэдэг, һара бүриин һүүлээр зүблөө үнгэргэдэг, хонишодой мүрысөөнэй дүн арбан хоног бүри согсолжо үгэдэг байна.

Тэрэшэлэн коммунист нүхэр Юмсурунов ханын газетэ һара бүри таһалгаряагүй гаргажа байдаг. Полевой станда арба хоноод лэ «Дайшалхы хуудаһан» гаргагдадаг. Майн 20-до, жэшээнь, иимэ статьянуудтай «Дайшалхы хуудаһан» гараа: «Механизаторнуудай арбан хоногой ажалай дүн» (тоо мэдээ), «Тракторист Губанов юундэ һаатабаб?», «Радиоприёмник юундэ үгыб?»

Бригадын парторганизаци партийна суглаагаа саг сагтань үнгэргэжэ байдаг юм. Партиин гэшүүд суглаандаа эдэбхитэйгээр хабаададаг. Партийна суглаанда түсэбэй ёһоор тон шухала ажахын болон политическэ асуудалнуудые хэлсэдэг байна.

Парторганизациин үүргын дээшэлһэнэй ашаар бригадын ажал хүдэлмэри һайжарна. Эртын тарилга богонихон болзорто (8 хоног соо) агротехническэ заабаряар үнгэргэгдөө, орооһото культурануудай тарилгын түсэб 108 процент дүүргээ, һүнэй һаалга нёдондонойхиһоо һайн ябана.

Гэхэтэй хамта парторганизациин болон бригадын хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд хүсэд усадхагдаагүй байна. Ажалай сахил журам эбдэдэг, архидадаг, хүдэлмэридөө гарадаггүй колхознигууд бии. Олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл һулашагаар үнгэргэгдэнэ.

Колхозой эхин парторганизациин бюро (секретаринь нүхэр С. Ц. Будаев) бригадануудай парторганизацинуудай ябуулжа байгаа хүдэлмэридэ саг үргэлжэ горьтойхон туһаламжа хүргэжэ байха ёһотой.

А. Бардонов, КПСС-эй Сэлэнгын айкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ХҮҮГЭДЭЙ ХУБСАҺА ОЁНО

Улан-Удын «Труд» гэжэ олзоборилгын артель түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Жэлэй эхинһээ хойшо тус коллектив түсэбһөө гадуур 150 мянган түхэригэй хубсаһа оёжо гаргаа.

Мүнөө тэндэ хүүгэдэй хубсаһа оёлгодо ехэ анхарал хандуулагдана. Һүүлэй үедэ басагадай 1000 шахуу плати, хүүгэдэй 10.200 хэһэг малгай оёгдожо, худалдаанда гаргагдаа.

«Труд» артелиин оёдолшод жэлэй эсэс болотор хүүгэдэй 700 мянган хэһэг хубсаһа оёхоор уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байна.

И. Елшин.

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд

Бурят-Монголой Министрнүүдэй Совет түмэрэй хаядаһа бэлэдхэхэ талаар городууд, аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолбо.

Мүрысөөндэ Улан-Удэ городой Советскэ район түрүү һуури эзэлжэ, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта, мүн 500 түхэригэй шанда хүртэбэ. Советскэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ О. Д. Жданова, райгүйсэдкомой секретарь Л. Я. Лазарева мүнгэн шан абаа.

Тэрэшэлэн Улан-Удын Октябрьска район мүрысөөндэ илажа, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Аймагууд хоорондын мүрысөөндэ Прибайкальска, Кабанскын, Байкало-Кударын, Түнхэнэй, Иволгын, Зэдын, Закаменай, Кяхтын, Кударын, Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Хэжэнгын, Баргажанай аймагууд энэ түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Түмэрэй хаядаһа бэлэдхэлые һайнаар эмхидхэһэнэйнгээ түлөө ВЛКСМ-эй Заиграйн айком —250 түхэригэй, ВЛКСМ-эй Сэлэнгын айком—250, Хандагатайн леспромхозой комсомольско организаци — 250, Улан-Удын «Механлит» заводой комсомольско организаци—250, Курумканай аймагай Барханай долоон жэлэй һургуулиин комсомольско организаци 200 түхэригэй гэхэ мэтэ шанда хүртэһэн байна.

Барилга түлэб дундаа

«Улаан Тори» колхоз энэ жэлдэ олон шэнэ барилга бодхоохо гэжэ хараална. Шулуута гэжэ газарта 125 үхэрэй орохо шулуун байрын барилга түлэб дундаа. Тэндэ малшадай байха хоёр байратай гэр баригдажа дүүргэгдэбэ. Мүн тугалай байрын барилга дүүрэхэ ойртоо.

Хүндэлэн-Номто, Цонгоол, Хабтагай гэжэ газарнуудта үнеэдэй, хонидой, тугалай байранууд, малшадай гэрнүүд баригдажа эхилэнхэй.

Колхоз 10 автомашинын байха шулуун гараж барихань.

Г. Петухов.

Тори.

Жаргалтай үхибүүд

Улан-Удын мелькомбинадай дэргэдэ үхибүүдэй һайн сад бии юм. Тэрээниие даагша Е. И. Задворнова, хүмүүжүүлэгшэ М. К. Матхеева үхибүүдтэ энхэргэн сэдьхэлтэй эхэдэл адляар хандадаг, тэдэнээ наадхуулдаг, сэнгүүлдэг. Иимэ хүнүүдтэ эхэ, эсэгэнь үхибүүдээ татагасангүй абаашажа үгэдэг байһаниинь гайхалгүй. Үхибүүдтэ урин зулгыгаар хандадаг, шарамал, шанамал амтатай эдеэ бэлдэдэг Н. И. Юдолевичын элдэб хоол асаржа табихадань, үхибүүд: «Надя төөдэй! Одоол амтатай байна даа!» гэлдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Намда кукла хэрэгтэй» гээд эрхэһэн Сашада хүмүүжүүлэгшэ М. К. Матхеева автомобиль үгэжэ байна.

Вова хүбүүхэнэй Надя нүхэрөө конфедээр хүндэлжэ байхань харуулагдана.

Текст фото хоёрынь **З. Гайнулинай.**

Нооһо хайшалалгые богони болзорто дүүргэхэбди

Хонидой нооһо хайшалха саг ерээ. Энэ шухала хэрэг гол түлэб эмхидхэлэй хүдэлмэриһөө дулдыдана. Хэрбээ энээниие удааруулаа һаа, нилээд ехэ нооһон гээгдэлдэ орохо болоно.

1956 ондо манай колхоздо нооһо хайшалалга июниин 11-һээ эхилһэн юм. Эгээн түрүүшээр эхэ хонидые, һүүлээрнь эрье хонидые хиргаһан байнабди. Энэ хүдэлмэриие орой эхилһэн дээрэһээ 35—40 центнер тухай нооһон гээгдэһэн, хонин бүриһөө оройдоол 2,5 килограмм нооһон хайшалагдаһан юм.

Үнгэрһэн жэлдэ хэды үдэр урда—июниин 5-да хайшалжа эхилһэн байнабди. Түрүүшээр эрье хонидые хайшалһан байнабди. Юундэб гэхэдэ, нооһониинь хөөрэһэн байгаа. Гэбэшье, тэдэнэй хүшэ тамирынь һула байгаа һэн. Тиигэбэшье хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,8 килограмм нооһон абтаһан байна.

Урда жэлнүүдэйнгээ алдуу дутууе хараадаа абажа, эрье хонидой отарые дүршэлтэй хонишон Александр Николаевта, Петр Кожевниковтэ даалгажа үгэһэн байнабди. Тэдэнэй оролдолгын ашаар эрье хонидой хүшэ тамирынь һайн.

Һаяхан хонидоо шалгажа үзээбди. Нооһоной шанарые элирүүлхын тулада бонитировко хэгдэһэн байна. Шалгалтын дүн юу харуулааб гэхэдэ, хонидоймнай хүшэ тамирынь дунда, дундаһаа дээшэ, нооһониинь хүсэд хөөрэһэн байна.

Колхозой правлени нооһо хайшалалгые удааруулангүй, эдэ үдэрнүүдтэ эхилхэ гэжэ шиидээ. Нооһо хайшалагшадаар дүршэлтэй хүнүүд томилогдоо. Нооһо сэбэрлэхын тулада гидроаппарат абаһан байнабди.

Мүн нооһо класс классаарнь илгаха хүдэлмэридэ дүршэлтэй колхознигууд табигдаа. Хони хайшалха тусхай стол, һарабша болон бусад түхеэрэлгэнүүд заһагдажа дүүргэгдээ.

Түрүүшээр хөөрэһэн нооһотой эрье хонидые хайшалжа эхилээбди. Мүнөө хамтадаа 50 гаран хониной нооһон хайшалагдаа.

Энэ жэлдэ эрье хониной отарын хонин бүриһөө 4,5 килограмм нооһо хайшалхаар хараалагдана. Түрүүшээр хайшалагдаһан хонин бүриһөө 4,3—4,6 килограмм нооһон абтаба. 10—12 үдэрэй туршада бүхы хонидоо хайшалжа дүүргэхэбди.

Манай хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлхэ уялга абаһан юм. Хонишод уялгаяа муу бэшээр дүүргэжэ байна. Мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 89 хурьган абтанхай. Ноябрь, декабрь һарада хурьга абахын тулада майн 10-һаа эхэ хонидые искусственна аргаар урэжүүлжэ эхилхэбди. Искусственна аргаар урэжүүлгэ хэхэ пунктнууд бэлэн болонхой. Мүн техник-урэжүүлэгшэд курсада һуража байна.

Е. Бохина,
Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой зоотехник, БМАССР-эй габьяата зоотехник.

Һурагшад, шалгалтаа һайнаар үгэгты

Һайса ойлгоһон байба

Иволгын дунда һургуулиин 10-дахи классай олонхи һурагшад Михаил Шолоховой «Шэнэ газар хахалагдаа» гэжэ роман соо шэнэ ажабайдал ямараар харуулагданаб гэһэн асуудалаар найруулга бэшэбэ. Һурагшад Иннокентий Жарков, Надежда Лубсанова, Вера Мергинева, Галина Шункова болон бусад һонирхолтойгоор, гүнзэгы удхатайгаар бэшэһэн байна. Шалгалта үгэһэн 44 һурагшад бултадаа хангалтатай сэгнэлтэ абаа. Багша Нина Сергеевна Данилова оролдолго хэшээл гаргажа, һурагшадтаа ород болон совет литература һайнаар ойлгуулжа шадаа.

В. Базаров.

Һайн дүн харуулба

«Болбосоролой аттестат» абаха экзаменда Хориин дунда һургуулиин 10-дахи классайхид үнинһөө хойшо һайнаар бэлдэһэн байгаа. Улаан бүдөөр, элдэб сэсэг болон тэрэнгеэр гоёоһон классууд соогоо ород литератураар шалгуулхын тула майн 30-да тэдэнэр сугларба. Хамтадаа 48 хүбүүд, басагад Максим Горькиин «Эхэ» гэжэ зохёолһоо Павел Власов тухай, мүн Маяковскиин поэзи манда юугээрээ дүтэб гэһэн асуудалнуудаар найруулга бэшэһэн байна.

Һурагшад ород литература һайн мэдэдэг болоһоноо харуулаа, нэгэшье хүн хангалтагүй сэгнэлтэ абаагүй. Надежда Цыденова, Галина Лосева, Людмила Панченко болон бусад «таба» сэгнэлтэтэйгээр бэшэбэ. Олон һурагшад «дүрбэ» гэһэн сэгнэлтэ абаа.

Багшанар Галина Арданова Салдуева, Нина Ивановна Колобова гэгшэдэй һурагшадтаа ород литература һайнаар зааха гэжэ оролдодог байһаниинь шалгалтын дүн гэршэлбэ.

Хасууртайн дунда һургуулиин 10-дахи классайхид шалгалтаа баһал һайнаар үгөө.

Ц. Дандаров, манай корр.

А. ЖАМБАЛОН

Дүүгэйнь асуудал

Дугарма басаган
Дуугүй, номгон зантай.
Дүрбөөэ хүсэһэн
Дүгбэймэ гэдэг дүүтэй.
Хүзүүндэм Дүгбэймэ аһалдаад,
Шэхэндэм аалихан
Шэбэнэн байжа хэлэбэл даа:
—Мүнөөдэр абгай
Миин лэ «гурбые»
Абааб гээ.
Тиигээд сухалтай.
Тэрэ намтайш нааданагүй.
Аба, яагаа һаамни
Абгаймни «табые» абаха хаб?
Наадая гэхэдэмни
Наашаа уряар хараха хаб?
Али газаагуур
Аргаахан өөрөө наадахам гү?
Һаалта хэнгүйгөөр
Һайнаар байдаг болохом гү?..»

Шиидхэбэри эрхэбэшэ дүүргэгдэхэ ёһотой

Үнгэрэгшэ жэлэй һүүлдэ манай республикын эхин парторганизацинуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд үнгэрһэн байна. Тус суглаануудта партийна комитедэй, бюрогой болон секретариин ажал хүдэлмэриин дутуу дунданууд тухай коммунистнууд шүүмжэлэл хэжэ, ажахын болон культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудые партийна организацинуудай талаһаа һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо, парти доторой болон олониитын дунда политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри саашадаа улам һайжаруулха гэһэн хэмжээ-ябуулга хараалһан байна.

Тоосоото-һунгуулиин суглаанай шиидхэбэри эхин парторганизацинуудай ажал хүдэлмэриин дайшалхы программа болобо.

Юуб гэхэдэ, коммунистнуудай шүүмжэлэл болон дурадхалнууд, партийна олониитын ажал хүдэлмэриин һайшаалтай дүй дүршэл эдэ суглаануудай шиидхэбэри соо согсологдон оруулагдаһан байна. Иимэ тула тоосоото-һунгуулиин суглаанай тогтоол шиидхэбэри бэелүүлхэ гээшэ партийна комитедүүдэй, партийна хүдэлмэрилэгшэдэй, бүхы коммунистнуудай шухалын шухала зорилго болоно бшуу.

Суглаануудта партиин гэшүүдэй хэлэһэн шүүмжэлэл һанамжануудые согсолоод, абаһан тогтоолоо дүүргэхын түлөө үргэн партийна ниитые хабаадуулан, бүхы коммунистнуудай эдэбхи үүргэ дээшэлүүлхые олонхи партийна комитедүүд болон бюро, парторганизацинуудай секретарьнууд ехэхэн оролдолго гаргана.

Закаменай аймагай зарим парторганизацинуудай ажал хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэдэ иимэ байна.

Правлениин ажал-ябуулгада хиналта хэдэггүй, мяха, һү абалгаар уялгаяа дүүргүүлхын түлөө тэмсээгүй, барилга барюулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табидаггүй, олониитын дунда политическэ хүдэлмэри үшөө һайнаар ябуулнагүй гэжэ «Победа» колхозой парторганизациин үнгэрһэн тоосоото-һунгуулиин суглаанда парторганизациин секретариие коммунистнууд эрид шүүмжэлээ һэн. Тэрээнһээ хойшо хахад жэлһээ үлүү саг болобо. Эдэ шүүмжэлхы ажаглалтанууд бултадаа бэелүүлэгдээ гэжэ хэлэжэ болохогүй. Гэбэшье, тоосоото-һунгуулиин суглаанай һүүлээр горьтой хүдэлмэри хэгдээ.

Шэнээр һунгагдаһан парторганизациин секретарь партиин гэшүүдэй шүүмжэлэн хэлэһэн һанамжануудые дүүргэхын түлөө үдэр бүриин ажал хүдэлмэридөө анхаралаа табижа эхилһэн байна. Тон түрүүн колхозойнгоо ажалай гол гол һалбаринуудта коммунистнуудаа хубаажа табиһан юм. Мал ажалда партийна организациин гэшүүдэй 55 процентнь хүдэлнэ. Һүнэй-товарна фермэдэ ажал хүдэлмэриин эмхидхэлэй һайжаруулагдаһанай ашаар үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ мүнөө жэлэй майн нэгэндэ һү абалга 1,5 дахин дээшэлээ. Үнеэн бүриһөө нёдондонойхиһоо 200 литрһээ дээшэ һүн һаагдажа, гүрэндэ һү тушаалгаар 1958 оной 1 кварталай түсэб 289 процент дүүргэбэ. Мүн үхэр малаа таргалуулжа, гүрэндөө мяха тушааха хүдэлмэри колхоздо муу бэшээр эмхидхэгдээ. Малайнгаа үүлтэр һайжаруулжа эхилээ гэжэ тэмдэглэхэ шухала байна. Мүнөө жэл барилга хэхэ түсэбөө дүүргэхын түлөө колхоз ехэ оролдолго гаргана. Колхознигууд һаруул, уужам байрын гэрнүүдые барижа, культурнаар ажаһуудаг болобо. Малай дал байрануудые бариха хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдээ. Мүн клуб, правлениин гэр баригдажа байна.

Энэ жэлэй май һарын эхеэр КПСС-эй Закаменай айкомой бюро «Победа» колхозой парторганизациин ябуулжа байһан ажал тухай хэлсээд, тус парторганизациин бараг һайнаар хүдэлдэг болоһонойнь ашаар ниитын малһаа ашаг шэмэ абалга болон колхозой олзо доход дээшэлээ, ажалай журам һайжаржа, колхознигууд хүдэлмэридөө һайнаар хабаададаг болоо гэжэ тэмдэглээд, байһан дутуу дундануудаа дары усадхаха гэһэн заабари үгэһэн байна.

Тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин үнгэрһэн тоосоото-һунгуулиин суглаанда Хамни гэжэ тосхон, зарим малай фермэнүүд уһаар саг үргэлжэ хангагданагүй гэжэ коммунистнууд колхозой правлениие шүүмжэлһэн юм. Мүнөө тэндэ худагууд малтагдажа, уһан таһалдахаа болёо.

Хонинойнгоо тоо толгой түргөөр олошоруулха тухай һанамжануудые бэелүүлхын түлөө тус парторганизациин бюро хэмжээ абана. Мүнөө жэл хонишод дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Жэшээнь, хонишон Д. Насанов 100 эхэ хониһоо 170 хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлхэб гэжэ социалистическэ уялга абаа юм. Мүнөө 100 эхэ хониһоо 107 хурьга абаад, июнь, июль һарада хонидоо дахин ороондо оруулха гэжэ бэлэдхэжэ байна. Тэрэшэлэн хонишон Ж. Бадмаев 100 эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга абанхай.

Гэбэшье, аймагай зарим парторганизацинууд тоосоото-һунгуулиингаа суглаанай шиидхэбэри муугаар бэелүүлнэ. Жэшээнь, «Дружба» колхозой парторганизациин тоосоото-һунгуулиин суглаанда хэлэгдэһэн шүүмжэлэл һанамжанууд бэелүүлэгдээдүй. Партбюро (секретаринь нүхэр Г. О. Баруев) коммунистнуудайнгаа хэлэһэн шүүмжэлэл һанамжа тухай мартажархёо. Илангаяа һү һаалгаар абаһан социалистическэ уялга дүүргэхын түлөө тэмсэл эмхидхэгдэнэгүй, һаалишадай дунда бодото хүдэлмэри ябуулагданагүй, фермэнүүд үбһэ тэжээлээр муугаар хангагдана. Иимэ ушарһаа боложо, март, апрель һарануудта һүн нёдондонойхиһоо нилээд бага һаагдаа. Үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри ябуулагданагүй. Мүнөө болотор үнеэдээ ороондо оруулаадүй байһаар. Ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Нёдондо ахалагша һаалишан Бальжановагай ажалладаг һүнэй-товарна фермэдэ тугалнуудыень хүхүүлэнгүй үнеэдээ һаадаг байһан һаа, мүнөө жэл иимэ арга хэрэглэгдэхээ болишоо. Колхоздо малай түл абалга тон муу ябана. Майн эхеэрхи мэдээгээр 100 эхэ хонин бүриһөө оройдоол 35 хурьган абтаад байна.

Жэлһээ жэлдэ үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэгдэнэ, ниитынгээ мал үбһэ тэжээлээр хүсэд хангангүйбди гэжэ тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ гараһан шүүмжэлэлдэ партбюро анхаралаа табинагүй.

Мүнөө жэл тэжээлэй культурануудай, илангаяа овёсой тарилга тон муугаар хэгдээ. Мүн шэниисэшье ургаха шанараар муу үрэһөөр тариһан байна. Жэлһээ жэлдэ агротехническэ хэмжээнүүд дүүргэгдэнэгүй, полидоо наг шэбхэ гарганагүй, һайн ургаса абтанагүй. Манай эндэ хүйтэн газар юм гэһэн шалтагаан колхозой правлени, парторганизаци дурдадаг.

Теэд энэ нютагта ажаһуудаг продснабай хамһабариин ажахы 1957 ондо үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 2540 литр һү һааһан, байгша оной 4 һара соо мянгаад литр һүн һаагдаад байна. Мүн үнгэрэгшэ жэл тус ажахы ургаса һайнаар ургуулжа абаһан юм.

«Дружба» колхозой парторганизаци бүхы партийна эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэреэ муугаар ябуулна.

Колхозой ажалай гол һалбаринуудта партгруппануудшье эмхидхэгдээгүй байһаар.

Гадна, энэ аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизаци (секретаринь нүхэр Секреев) шэнэ оршон байдалда ажал хүдэлмэреэ шэнээр табижа, һайнаар ябуулнагүй. Фермэнүүдтэ улаан булан хаалтатай, агитаторнууд хүдэлнэгүй. Парти, правительствынгаа тогтоол шиидхэбэри колхознигуудтаа саг үргэлжэ ойлгуулжа байха хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэнэ. Колхозойнгоо ажахые улам саашань хүгжөөхэ асуудалда парторганизаци коммунист, комсомол-залуушуул, эдэбхитэн болон бүхы колхознигуудаа хүсэд элсүүлжэ шадаагүй. Худалдажа абаһан машина, техникэ муугаар ашаглагдана, тракторнууд эбдэрһэнэй шалтагаанаар удаан сагта зогсошоод байдаг. Үбһэ тэжээл ехээр бэлдэхэ асуудал шиидхэгдэнэгүй, намаг газарые хатааха хүдэлмэри мартагдашанхай. Эдэ мэтын олон дутуу дундануудые усадхахын түлөө колхозой коммунистнууд ехэ оролдолго гаргаха ёһотой байна.

Тэрэшэлэн тус аймагай «Байкал» колхозой эхин парторганизаци (секретаринь нүхэр Цыренов) партийно-политическэ хүдэлмэри байһаа муугаар ябуулна. Малаа олошоруулжа, гүрэндөө мяха, тоһо, ... ехээр тушааха асуудал колхоздо муугаар шиидхэгдэнэ.

Дээрэ дурсагдаһан Закаменай аймагай зарим колхозуудай парторганизацинуудһаа гадна, республикын бусадшье аймагай олохон парторганизацинууд тоосоото-һунгуулиин суглаанайнгаа шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө хэмжээ абанагүй шахуу. Тэдэниие дүүргүүлхын түлөө партиин айком, тэрэнэй эмхидхэлэй таһаг парторганизациин секретарьнуудһаа саг үргэлжэ эрилтэ хэжэ байха, парторганизациин хүдэлмэридэ туһалха, тэдэнэй бээрээ шиидхэжэ шадахагүй асуудалда туһалха ёһотой.

Г. ШИПУНОВ.

КУКУРУЗААЯ ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР ТАРИЖА, ОРОЛДОСОТОЙГООР ХАРУУҺАЛАЯ

☆ ☆

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозойхид кукуруза тарижа эхинхэй. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комплексно агрегадайхид тарилга хэжэ ябана. Наада ладань инспектор-эмхидхэгшэ Г. Д. Пепеляев ямараар урэһэнэй таригдаһаниие лгажа байна.

Д. Болхоевой фото.

Курскынхидай жэшээгээр

Курска областиинхидой үүсхэ-эр Баргажанай аймагай колхо-уд энэ жэлдэ 11 комплексно аг-гат эмхидхээ. Агрегат бүхэн тус стаа даажа абаһан газарһаа га риин 300 центнерһээ доошо бэшэ курузын эшэ набшаһа хуряажа, итынгээ малые шэмэтэй һайн сихээр гүйсэд хангаха гэжэ шиихэй.

Эндэхи «Гигант» колхозой куку-за ургуулагшад (звеноводынь хэр Попов) энэ ургамал ургуул-р яһала ехэ дүршэлтэй болоо. 56 ондо түрүүшынхеэ 40 гек-рта кукуруза тариһан байгаа. Тэ-жэлдээ 7 гектар газарай га бүри-600 центнер ногоон эшэ набша-абаа һэн. Мүн үлэгшэ газар-нь баян ургаса абтаһан байна. аалуулан 1957 ондо, сагай ула-ай таарамжагүй байгаашье нь, тарилгынгаа бүхы талмай-гектар бүриин 100 центнер эшэ бшаһа хуряажа абаһан юм.

Энэ жэлдэ нүхэр Попов 90 гектар куруза тарижа, га бүриин 300 тнер эшэ набшаһа абаха гэжэ идээ.

Эндэ кукурузаая квадратно-гнез-ой аргаар, үргэн рядтайгаар ихань. Юундэб гэхэдэ, 1956 он-кукуруза ургуулагшад газараа алсажа, үргэн рядтайгаар тариһан байна. Тиин гектар бүриин 600 центнер эшэ набшаһа абаһан байгаа. Тиимэһээ энэ жэлдэ нүхэр Поповой комплексно агрегадайхид тарилгынгаа талмайн хахадта үргэн рядтайгаар тариха гэжэ шиидээ. Тэрэ тоодо 20 гектар пар дээрэ кукуруза таригдаха юм. Газарынь һайнаар үтэгжүүлэгдэһэн, уһалагдаһан байна. Мүнөө 480 тонно нэгшээгдэһэн наг шэбхэ тэндэнь гаргагдаа, газар һайса уһалагдаа. Тарилгада хэрэглэгдэхэ машина, зэр зэмсэг заһагдажа бэлэн болгогдоо. Мүн үрэһэ хүрэнгэнь томо жэжээрээ илгагдаад, хородогдоо.

Мүнөө түрүүшын арбан гектарта кукуруза таригдаба. Тарилга хэхэдээ газараа үнэһөөр үтэгжүүлнэ. Хамтадаа 120 центнер үнэһэн суглуулагданхай.

Гадна, зундаа кукурузын ургажа байхада суперфосфадаар нэмэлтэ тэжээл оруулагдаха юм. Ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэдээ тэрэнээ оруулха байна.

— Кукурузын тарилгые агротехническэ заабариин ёһоор үнгэргэхэ, ургажа байхадань һайнаар харууһалха, буртаг үбһэнһөөнь саг соонь сэбэрлэхэ, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ һанаатайбди,—гэжэ нүхэр Попов хөөрэнэ.

Д. Гыргенов.

Хүдэлмэришэд туһалба

Энэ жэлдэ ниитынгээ малда шэ-э тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ гэ- Заиграйн аймагай Карл Марк-нэрэмжэтэ колхозойхид куку-а тарилгаяа эмхитэй һайнаар улжа байна. Тариха га-ынь һайнаар үтэгжүүлэг-эн, үрэһэ хүрэнгэнь сэбэрлэгдэ-нара һалхинда шанаржуулагда-байгаа. Мүнөө эндэ кукуруза улха комплексно агрегат эм-эгдээд, тэрэниие хүтэлбэрилэг-р агроном нүхэр Дондуков то-огдоо. Энэ агрегадайхид кукурузаяа шанар һайнтайгаар, саг болзор соонь тарижа, үндэр баян ургаса хуряаха гэһэн уялга абаба.

Тэрэшэлэн энэ колхозые шефтээ абаһан Улан-Удын техническэ заһабарилгын центральна мастерскойн хүдэлмэришэд тэжээлэй ургамал тарилгадань колхоздо ехээр туһална. Эдэнэр 15 гектарта кукуруза квадратно-гнездовой аргаар гараар тариха даалгабаряа мүнөө дүүргүүтэй байна.

Н. Ключерев.

Хайран сагаа алдана

КПСС-эй обком, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет кукурузын үндэр баян ургаса абахын тула комплексно агрегадуудые эмхидхэхыень аймагуудай болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалһан байна.

Гэбэшье, Кяхтын аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдолго хэшээл багаар гаргана. Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта кукуруза ургуулха комплексно агрегадууд эмхидхэгдээ гэжэ миил саарһан дээрэ бэшэгдэнхэй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тракторист Гуражап Юмажаповай хүтэлбэрилдэг комплексно агрегат оройдоол хоёр хүнһөө бүридхэгдээ. Энэ агрегадайхид гектар бүриһөө 300 центнер ургаса хуряахабди гэһэн уялга абаа юм. Теэд энэ уялгаяа дүүргэхын түлөө тус агрегадайхид эртээнһээ оролдохо байгаа. Эндэ кукуруза тариха газараа хайшан гэжэ элдүүрилхэ, ямар аргаар уһалха тухай агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаагүй.

Субагтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэһэн 3 комплексно агрегат даажа абаһан газарайнгаа гектар бүриһөө оройдоол 150 центнер эшэ набшаһа хуряаха гэһэн тон бага уялга абаа. Тус колхозой 3-дахи комплексно агрегадта (хүтэлбэрилэгшэнь тракторист М. Шапиров) оройдоол 40 гектар газар даалгагдаа.

Гадна, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комплексно агрегадууд гектар бүриһөө 140—150 центнер эшэ набшаһа хуряаха гэһэн уялгатай юм. Эдэ агрегадуудай гэшүүдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй, тэдэниие ажалдань урмашуулха хэмжээнүүд абтанагүй.

Зарим колхозуудта кукуруза шанар муутайгаар таригдана. Зарубино тосхоной Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Д.Гармаев) механизаторнууд Захрат гэжэ газарай 90 гектарта кукурузаяа үргэн рядтайгаар тарижа байна. Тракторист Б. Зарубинай агрегат агротехническэ заабари сахинагүй, шанар муутайгаар тарина. Жэшээлхэдэ, кукуруза тариха газарта хахад һара урда тээнь культиваци хэгдэһэн байжа, мүнөө шииг нойтониинь хаташоо. Энэ агрегадайхид кукурузынгаа үрэһые 4—5 сантиметр гүйхэнөөр аад, хуурай хүрьһэндэ һуулгана. Сеялкэнүүдтэнь шагтагалаатай катогууд муугаар заһагдаһан байжа, хүрьһэ жэгдэлнэгүй, харин ехэ зурлаа гаргажархина. Тиихэдэнь дээрэ таригдаһан кукуруза бүришье газар дээрэ гарашаха юм. Тракторист Б. Зарубин тарилга хэхэдээ трактораа 4-дэхи скоростёор ябуулжа, газараа миин лэ эреэлүүлжэрхинэ. Иигэжэ тарилга хэхэдэнь ямар ургаса гараха гээшэб.

— Гектар бүридэ хэды шэлээн үрэһэ таринат? — гэжэ сеялкэшэд Н. Леонтьев, М. Зарубин гэгшэдһээ асуухада: — Бидэ юушье мэдэнэгүйбди, агрономнайл мэдээ юм aaбза. Гектар бүридэ хэды шэнээн кукуруза тариха тухай бидэнэртэ хэншье хэлэжэ үгөөгүй, — гэжэ тэдэ харюусана. Нэрлэгдэһэн сеялкэшэд газарайнгаа захада гараад, һөөргөө эрьехэ хоорондоо сеялкэнүүдэйнгээ нүхые хаанагүй, тиигэжэ үрэһэеэ схээр гээнэ. Тэдэнэй тарилга хэжэ байһан бүхы газарайнь оройдоол 10 шахуу гектартань наг шэбхэ гаргагдаа. Эдэ дутагдалнуудые колхозой агроном нүхэр Красикова һайса мэдэжэ байгаад, зохихо хэмжээ абанагүй.

Мүн энэ колхоздо кукуруза ургуулха тусхай агрегадайхид гектар бүриһөө хэды шэнээн ургаса хуряахаяа мэдэнэгүй, энэ талаар уялгашье абаагүй. Ульяновайхид кукурузынгаа газарые үнгэрһэн жэлэйхиһээ 25 гектараар бага болгобошье, тарилгыень унжагай нобшоор ябуулжа байна.

Жэлһээ жэлдэ үбһэ тэжээл багаар бэлдэдэг Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цикало, агрономынь нүхэр Кудинова) ульяновайхидтал адли унжагайрһаар. Энэ колхозой 2-дохи комплексно бригадынхид июниин 2 болотор кукурузаяа тарижа эхилээдүй байгаа.

— Кукуруза ургуулха комплексно агрегадууд хэзээ эмхидхэгдэхэ юм,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цикалоһаа асуухада:—Энэ минии хэрэг бэшэ, агрономнайл кукуруза тарилгаяа хүтэлбэрилдэг юм,—гэжэ тэрэ һанаа амараар харюусана. Иимэл шалтагһаа боложо, нёдондо шэмэтэ тэжээл багаар бэлдэһэн дээрэһээ, тус колхоз энэ жэлдэ ниитынгээ малһаа ашаг шэмэ абалгые доошолуулжархёо. Гэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ алдууһаа тобшолол хээгүй, байгша ондошье элбэг тэжээл бэлдэхын түлөө оролдолго гарганагүй.

Аймагай колхозууд 1958 ондо үнеэн бүридэ 10 тонно, хонин бүридэ 2 центнер силос кукурузаар дараха гэһэн уялгаяа дүүргэхын түлөө 16000 тонно силос дараха ёһотой юм. Шэмэтэ тэжээл иимэ хэмжээтэйгээр бэлдээ һаа, байгша ондо үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха уялгаяа дүүргэжэ шадаха аад, эндэхи хүтэлбэрилэгшэд хайран сагаа миин үнгэргэжэ байна.

Д. Болхоев, манай корр.

Һайн шанартайгаар тарина

Хэжэнгын «Эрдэм» колхоздо хоёр үдэрэй туршада 40-өөд гектарта кукуруза таригдаба. Трактористнууд Л. Таракановский, Р. Хашапов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабари эрхим шанартайгаар, үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ колхозойхид кукурузын ургасын хойноһоо агротехническэ заабариин ёһоор харууһалха тусхай хүнүүдые томилонхой.

Ц. Дамбаев.

Дээдэ һургуулида абаха шэнэ гурим

Ажаллангүйгөөр һуралсаха дээдэ һургуулинуудта абаха шэнэ гурим СССР-эй Дээдэ һургуулинуудай министерство баталба.

Дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгын шанарые саашадань һайжаруулха, мүн студентнүүдые шэлэжэ абаха зорилгоор үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли дээдэ һургуулинуудта промышленностьда гү, али хүдөө ажахыда, үгышье һаа арадай ажахын, культурын бусад һалбаринуудта хоёр жэлһээ бага бэшэ саг соо хүдэлһэн хүнүүд тон түрүүлжэ абтаха болоо. Энэ гурим мүн Советскэ Армиһаа, Далайн-сэрэгэй флодһоо табигдаһан хүнүүдтэ хамаадана. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда хабаадалсагшад урдынхидаал адляар дээдэ һургуулинуудта конкурсгүйгөөр абтажа байха юм.

Дээдэ һургуулинуудта конкурсгүйгөөр, түрүүшын ээлжээндэ абтаха эрхэтэй хүнүүдтэ ВУЗ-эй, али факультедэй студентнүүдые абаха түсэбэй 80 процент һуури үгтэхэ байна. Тусхай дунда һургуули, арбадахи класс дүүргэһэн залуушуулда 20 процентһээ бага бэшэ һуури үгтэхэ зэргэтэй.

Ажаллажа байһан хүнэй дээдэ һургуулида орохо шалгалта үгэхэеэ һанаа һаань, предприятиин ниитын организацинуудай, эмхи зургаануудай гуйлтаар салин хүлһыень үгэлтэгүйгөөр (ВУЗ-дэ ошохо, бусахадаа үнгэргэхэ сагыень тоолонгүй) 15 хоногой табилта үгтэжэ байха гэжэ шэнэ гурим дотор хараалагдаба.

Дээрэ заагдаһан хүнгэлэлтэнүүдээр СССР-эй эрхэтэн бүхэнэй дээдэ һургуулида орожо шадаха байһыень хараадаа абажа, урдань байһан бусад хүнгэлэлтэнүүдые тэрэ шэгээрнь орхиһоной хэрэггүй гэжэ тоологдоо. Энээнтэй хамта, мүнөө жэлһээ эхилжэ арбадахи классые алтан, мүнгэн медальтайгаар дүүргэһэн, мүн тусхай дунда һургуулиие эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэһэн хүнүүдые дээдэ һургуулинуудта конкурсгүйгөөр абаха хүнгэлэлтэ болюулагдаа. Урдань тусхай дунда һургуули дүүргэһэн бүхы хүнүүдэй 5 процентнь эрхимүүдэй тоодо орожо, дээдэ һургуулида эльгээгдэдэг байгаа. Энээнһээ урагша оронной холын нютагуудта ажаһуудаг хүнүүдэй үхибүүд баһал хүнгэлэлтэтэйгөөр дээдэ һургуулида абтадаг байһанаа болюулагдаба. Саашадаа тэдэ хүнүүд булта нэгэ ниитэ гуримаар гэхэ гү, али тогтоогдомол гуримаар шалгалта үгэжэ, дээдэ һургуулида абтаха болоо. Зүгөөр медалистнууд, урдань дүүргэжэ гарагшадай 5 процентдэ оруулагдадаг тусхай дунда һургуулинуудай эрхим һурагшанар ниитэ гуримаар шалгалта үгэхэшье һаа, түрүүшын ээлжээндэ бэшэгдэхэ эрхэтэй.

Шалгалта дээрэ хүнүүдэй эрдэм мэдэрэлые үнэн зүбөөр тодорхойлхын тулада дээдэ һургуулиин директорээр (ректорээр) томилогдоһон хоёрһоо үсөөн бэшэ хүнүүдһээ бүридэһэн комисси предмет бүхэнөөр шалгалта абажа байха гэжэ шэнэ дүрим соо хэлэгдэнэ.

Энэ гуримай үшөө нэгэ шэнэ юумэнь юуб гэхэдэ, дээдэ һургуулиин директорэй (ректорэй) хүтэлбэри доро студентнүүдые абаха асуудал шиидхэхэ комиссида городуудай, томо городуудта—районуудай партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай түлөөлэгшэнэр, тэрэшэлэн тус дээдэ һургуулиин партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд оруулалсадаг болоо.

(ТАСС).

Олониитэ һургуулида туһална

Ургажа ябаһан залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэг бүри һайжаруулжа, бүхы зониие дунда һургуулитай болгохо, һургуулиин хүдэлмэриие ажахытай нягта холбоотойгоор ябуулжа, һурагшадые ажалай дүршэлтэй болгохо зорилго партиин XX съезд арадай гэгээрэлэй эмхи зургаануудай урда табяа һэн.

Энэ шиидхэбэри бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна. РСФСР-эй дунда һургуулинуудай хахадынь һуралсалай шэнэ түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй. Һургуулинуудтахи хүмүүжүүлгын, заалгын хүдэлмэри һайжаруулагдана, дунда һургуули дүүргээд үйлэдбэридэ гарагшад олошорно.

Гэбэшье, тиимэ амжалтануудай хажуугаар политехническэ һуралсал нэбтэрүүлхэ, арбан жэлэй һуралсалда орохо талаар хүдөө нютагуудта илангаяа ехэ дутагдалнууд ушарна.

Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагай дунда, зарим эхин һургуулинуудта байрын дутамаг дээрэһээ заняатинь хоёр халаанаар үнгэргэгдэнэ, интернадтай һургуулида орохо һуури хүртэнэгүй. Машиноведениин, физикэ болон электротехникын түгэс түхеэрэлгэтэй кабинедүүд дунда һургуулинуудта үгы байна. Мастерскойнууд байбашье, политехническэ һуралсалай эрилтые хангана-гүй.

Гүрэмнай һургуулиин хэрэглэмжэдэ яһала ехэ мүнгэн зөөри гаргадаг. Теэд эрилтэмнай улам бүри ургажал байдаг бшуу. Һургуулинуудые бариха, шухала зүйлнүүдээр хангаха хэрэгтэ арад зон ехэ үүргэ дүүргэнэ, һургуулинуудта туһална.

Яруунын аймагай ажалшад һүүлэй 2—3 жэлэй туршада һургуулинуудта яһала ехэ туһаламжа үзүүлээ. Жэшээлхэдэ, «Победа», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд 1955—56 онуудта эхин һургуулиин хоёр байшан бариһан байна.

Витимэй дунда һургуулида модо дархалха мастерской барихадань Романовкын предприятинууд туһалһан байха юм. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, аймагай колхоз, МТС болон бусад предприятинууд 3 автомашина, трактор, хэдэн станок гэхэ мэтые һургуулинуудта үгөө.

Һуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэлдэ анхарал ехээр хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, «Знамя» колхоз Комсомольск тосхондо долоон жэлэй һургуулиин байшан, Кировэй нэрэмжэтэ, «Улаан Туяа» колхозууд эхин һургуулинуудые барижа байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз нээгдэхэеэ байгаа долоон жэлэй һургуулида хоёр дабхар гэр үгэхэнь.

Һургуулиин барилганuудые байгша оной августын 15 болотор ашаглалгада оруулхабди гэжэ колхозууд уялга абанхай. Өөһэдынгөө хүсөөр, мүнгэн зөөреэр «Коммунизм», «Победа» колхозууд Үльдэргын дунда һургуулиин дэргэдэхи 100 хүнэй һууритай интернат һуралсалай шэнэ жэл болотор заһабарилха гэжэ шиидхээ. Мүн «Улаан Туяа», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд багшанарай 4 байра түлбэригүйгөөр заһабарилха, түлеэгээр һургуулинуудые гүйсэд хангаха юм.

Яруунын совхоз Гүндын дунда һургуулида слесарна мастерской түхеэржэ бэлэглэхэнь. 40 һууритай интернат барихадань хүдэлмэришэдөө эльгээхэ, 100 кубометр модо үгэхэ байна. Һуралсалай мастерскойе барилгада, бусад хэрэглэмжэдэ «Коммунизм», «Победа», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд 3400 түхэриг, Романовкын конторо 12 мянган түхэриг мүнгэ үгэбэ. Эгэтын, Нарһатын МТС-үүдһээ һургуулинууд трактор болон хүдөө ажахын машинануудые абаһан байна.

Эдэ хэмжээ-ябуулганууд аймагай олониитын туһаламжаар бэелүүлэгдэхэ юм. Мүнөө колхозууд өөһэдын механизаторнуудтай болоходоо, хүдөө ажахые зааха хүнүүдые һургуулинуудта эльгээжэ байха аргатай бшуу. Хэрбээ колхоз һургуулитай бэхи барисаатайгаар ажаллабал, үйлэдбэритэй танил, эрдэмтэй залуу хүдэлмэришэдтэй болохо ха юм.

Аймагай партийно-советскэ эдэбхитэдэй суглаан дээрэ эдэ асуудалнууд хэлсэгдэжэ, тусхай тогтоол гаргагдаад, Хориин, Хэжэнгын аймагай ажалшад социалистическэ мүрысөөндэ уригдаа.

Н. БУРДУКОВСКИЙ, Яруунын аймОНО-гэй инспектор.

Барилгын комплексно бригада

...лөөнэй 8 час. Шэнээр бариг-а байһан республиканска боль-ша дүтэлэн ошоходо, һаял ...даа гараһан барилгашадай ...ээ ооглохо, зэр зэмсэгүүдээ ...аха абяан үндэр сагаан гэр-...эй ханада сууряатан, дуулим-агаарта холуур тарашана. суурянаар урмашаһандал ...рая медицинская помощь» хажуу талаараа бэшээтэй ...н машинанууд хүбхэгэнэһөөр тиишээ үнгэрнэ.

Иванович, тээ тэрэ харал даа, ...а корпусой урдуур шэнэ мар-...хэдэн «москвичууд» жэрыл-...йл. Эдэниие һая асараа гээшэ ...а?—гээд гэрэй һуури табижа ...н хүдэлмэришэдэй нэгэн ба-гартаа бариһан хирпиисээрээ ...н дабхар байшан руу заагаад, ...еб даа бодолгото болон зог-...

Тиигээл ха. Бишье эндэмнай машинануудай олоороо ерэ-болоһондонь урмашажа бай-Арад зонойнгоо элүүрые хам-...ын тулада парти, правитель-...ай оролдожол байна ха юм Теэд бидэнэр барилгынгаа да-...е үдэрһөө үдэртэ ехэдхэжэл ёһотойбди, горьтойхон уял-...шьебди, — гээд нэгэнэйнгээ ...н тээшэ булталаа харашоод ...н барилгашадай бригадир ...ий Иванович Куделин хажуу-...эбтэһэн хирпиисээр ханаяа ...а эхилбэ. Бригадирай хойно-...шэнэйншье хүдэлмэри эхил-...эл.

...убликынгаа эмнэлгын горо-барилсажа байһан энэ бри-...хид Донбассай шахтёр Ни-Мамайн үүсхэлые баяр ...лантайгаар һайшаан угтаал, ...ээ харюу болгон эршэмтэй-...жаллажа байгаа юм. Брига-...шүүн бүхэн даабариһаа гадуур үдэр бүри 0,5 кубометр хана бариха гэһэн уялга абанхай.

— Абаһан уялгаяа дүүргэнэ гээшэ гүт?—гэжэ бригадир нүхэр Куделинһээ асуухада:

— Дүүргэнэ даа, дүүргэнэ. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэгүй гээшэмнай одоол һэнгэргүй ябадал бэшэ гү,—гэжэ хэлээд, саашань нэмэбэ:—Бригадамнай комплексно болоһоор үнинэй юм. Хамта 12 хүн хүдэлмэрилнэбди. Тэрэ тоодо 8 шулуушан, 2 элдэб хүдэлмэри хэгшэд, 2 модошо дархан бии. Комплексноор ажаллахада ехэл һайн байнал даа. Хүдэлмэришье һаатахагүй, хүн бүхэн өөрынгөө ажалые мэдээд байха. Жэшээлхэдэ, хирпиисэ няаха шабарай дуталдаха болоо һаа, шулуушад элдэб хүдэлмэри хэгшэдтээ хамта хүсэд хүрэхэ шабар бэлдэжэрхидэг. Тиихэдэ элдэб хүдэлмэри хэгшэд өөһэдынгөө ажалые хэжэрхёод, шулуушадтаа хана бодхооходонь туһалдаг юм. Үгышье һаа, ханын үндэр болошоходо модошо дархашуулнай дамжуур хэжэ үрдидэггүй. Тиихэдэнь бүхы бригадаараа дамжуур хэжэ ородогбди. Хэрбээ урдандаа иигэжэ ажаллажа байһан һаа, мүнөө үшөөл олон гэрнүүдые бодхожорхиһон байха һэмди...

— Шэнээр эмхидхэгдэһэн бригадатнай барилгашадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндөө хэрээр ябажа байна хаб,—гэжэ Василий Ивановичһаа асуухадамнай, нүхэр Куделин:

— Юун гэхэб даа. Һайн лэ гээшэ аабза,—гэжэ харюусаад, бэшэ нүхэдтөө хандан:—таанарни юун гэжэ хэлэхэ байнат?—гэбэ.

— Һайн ааб даа. Түрүү зэргэдэ,—гэлдээд хүдэлмэрилжэ байһан нүхэдынь бригадирайнгаа асуудалда нэгэн доро урматайшагаар харюусажархёод, бэе бэеэ харалсан, «үшөөл шангаар ажаллая» гэһэндэл энеэбхилэн байгаад һэн.

Бригадир В. И. Куделин.

Үнэхөөрөөшье, нүхэр Куделинэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид «Бурмонголстрой» трестын барилгын 4-дэхи управленидэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дамжуулгын улаан вымпел 3-дахи һараяа барижа ябана. Тэрэшэлэн энэ бригада трест соогоо эрхим ажалаараа мэдээжэ болонхой.

—Манай бригадын ородог управлени трестынгээ гурбадахи управленитэй мүрысэдэг юм. Байгша оной эхиндэ социалистическэ мүрысөөмнай бүри хүсэтэйгөөр дэлгэржэ, барилгашье нилээд түргэдөө. Нэгэдэхи кварталай дүнгөөр, мүрысэгшэ нүхэднай һайн дүн харуулжа, дамжуулгынгаа Улаан тугые бидэнһээ буляажархёо һэн. Теэд манай управлениинхид хоёрдохи кварталай дүнгөөр, нүгөөдүүлһээнь заатагүй түрүүлхээр шиидээд, бүхы оролдосоороо ажаллана,—гэжэ нүхэр Куделин урматайгаар мэдүүлбэ.

Управлениеэ түрүү зэргэдэ гаргаха гэһэн бригадынхид байгша оной 4 һара соо 18—18 байратай 2 гэр барижа штукатурнуудтаа тушаагаад, медучилищиин орохо гэрые оройлжо дүүргээ юм. Түсэб хараалагдаһан болзорһоо урид дүүргэгдээ. Эдэ үдэрнүүдтэ эдэбхи ехэтэй барилгашад 34 байратай гэрые август болотор барижа дүүргэхээр уялга абаад, мүнөө һууриинь барижа байна. Хэлэһэн үгэдөө заатагүй хүрэхэ гэһэн барилгашадай дунда социалистическэ мүрысөөн хүсэ ехэтэйгээр дэлгэрэнхэй.

Бригада соогоо түрүү зэргэдэ ябадаг барилгашад эндэ олон юм. Нэрлэн хэлэхэдэ, һаяхан албанай һургуули дүүргээд, барилгашад болоһон аха дүүнэр Виктор, Анатолий Бурдуковскитан, шулуушад Михаил Радикальцев, Юрий Метелев болон бусад бии. Модошо дархан Виктор элдэб хүдэлмэри хэгшэ аха Анатолитойгоо мүрысэн ажаллахадаа даабаряа үдэр бүри 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Аха дүүнэр өөһэдынгөө хүдэлмэриин хажуугаар шулуушанай мэргэжэлые оролдосотойгоор шудалжа байдаг юм.

—Манайш Виктор арбадахиие дүүргэһэн эрдэмтэйхэн хүбүүн даа. Хүдэлмэридөө һүбэлгэн бэрхэ, оролдосотойшье хүн. Урдаа хараха агитаторнай юмэл,—гэжэ гэрэй углууда хирпиисэ табижа байһан нүхэр Бородин хэлээд, хажуудахи нүхэрөө хулгай нюдөөрөө халта хараад абана.

Барилгашадай агитатор Виктор сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө шэнэ газетэ, журналнуудые, һонин номуудые амарха сагтаа уншахаһаа гадна, мүрысөөнэйнгөө дүнгүүдые гаргажа байдаг юм.

—Һаяар аха дүү Бурдуковскитанда, мүн түрүү барилгашан Ю. Метелевтэ шулуушанай разряд олгогдохо,—гэжэ нүхэдтөө хүндэтэй Василий Иванович Куделин хэлээд, Викторэй хажууда ошожо, ээм дээрэнь барилгаша хүдэр баруун гараа табимсаараа:—Зай, Василий, нүхэрэйнгөө магтахада урматай ябаха хэрэгтэй. Хожом нэгэтэ буурал толгойтой болошоод ябахадаа бариһан гэрнүүдээ һайхашаан, үхибүүдтээ омогтойгоор хөөрэжэ ябахалши. Мүнөө барижа байһан эмнэлгымнай городогшье ямар гоё болохо гээшэб, эндэмнай хэды хүнүүд аргалуулхаб, гэжэ хүхюун согтой шарайгаа хубилган байжа хэлээд, бэшэндээ хүдэлмэрээ эхилхыень дурадхаба.

М. ГОНЧИКОВ.

Хүгжэмынь Д. ЯХУНАЕВАЙ

Үгэнь Ш. БАДЛЫН

Хандамаа

Вальсын темпээр
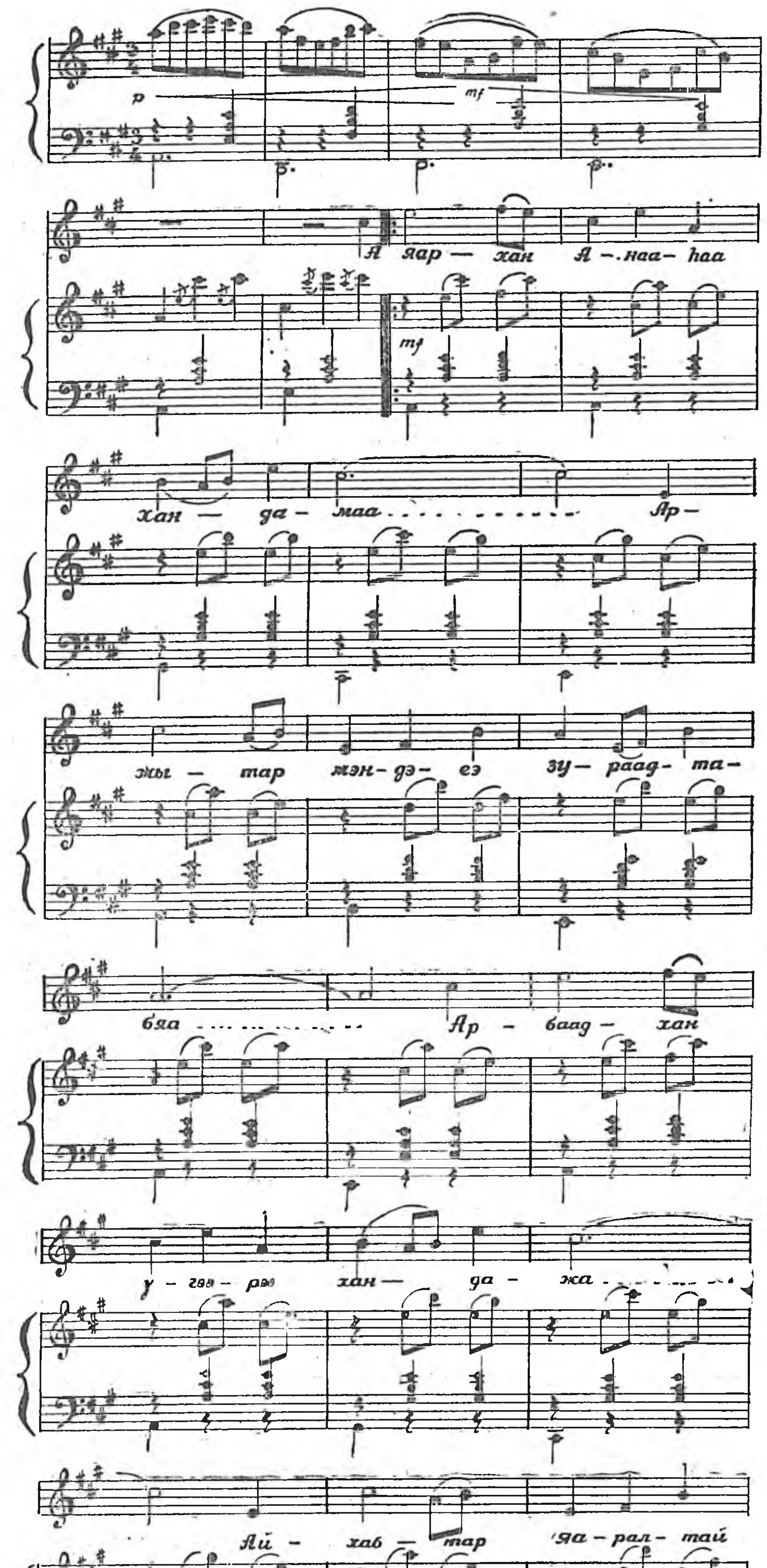
Аяархан Анаһаа Хандамаа
Аржытар мэндээ зураад табяа.
Арбаадхан үгөөрөө хандажа,
Айхабтар яралтай уряа захяа.

Арюухан харгыгаар агтынгаа
Амыень татангүй хүрөөд байгааб.
Аляахан зулгыгаар угтуулаад,
Амаргтаа зүрхээ абтаад гайхааб.

Хажууһаам һалаагүй Хандамаа:
«Хайшааш ошохогүйш» гэжэ хэлээ.
Халуухан дураар «хазаарлагдаад»,
Хазайхаш аргагүй үлөөб тэндээ.

Аяархан Анаһаа Хандамаа
Аржытар мэндээ бэшээ һэн даа.
Арбаадхан үгөөрөө хандажа,
Артельдээ асаржа шадаад
байн даа.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Болгариин коммунистическэ партиин VII съезд

СОФИ, июниин 3. (ТАСС). Мүнөөдэр Болгариин коммунистическэ партиин VII съезд дээрэ БКП-гэй ЦК-гэй тоосоото элидхэл, Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ эхилээ.

Орон дотор социализм байгуулха хэрэгтэ ехэ амжалта туйлагдаа. Тэрээндэ Болгариин коммунистическэ партиин Центральна комитедэй зүб политика, Советскэ Союзай, социалистическэ бусад оронуудай туһаламжа ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ БКП-гэй Софиин горкомой нэгэдэхи секретарь Георгий Костов, БКП-гэй Пловдивско окружной комитедэй нэгэдэхи секретарь Тодор Звездов, бусад үгэ хэлэхэдээ, онсолон тэмдэглэһэн байна.

Благоевградска округ урдань Болгариин эгээл гээгдэнги округуудай нэгэн байһан юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө ажахыда кооперации болгоһоной ашаар энэ округ ажахы болон соёл гэгээрэлээ нилээд амжалтатайгаар хүгжөөбэ гэжэ Болгариин коммунистическэ партиин Благоевградска окружной комитедэй нэгэдэхи секретарь Борис Вапцаров хөөрэбэ. Нютагайнгаа кооперативуудай гэшүүн таряашадай байдалай һайжаржа байһые харуулһан эли тодо мэдээнүүдые тэрэ дурдаһан байна.

Советскэ Союзтай, социалистическэ бусад оронуудтай экономическа харилсаа холбоотой байха гээшэ Болгарида угаа ехэ удхашанартай гэжэ Хүндэ промышленностиин министр Тано Цолов тэмдэглээ.

Болгариин арадай газар тарялангай союзай зүгһөө энэ союзай секретарь Георгий Трайков Болгариин коммунистическэ партиин VII съездые амаршалхадаа иигэжэ мэдүүлээ. Газар тарялангай нэгэдэлэйхид—Болгарида социализмын илахын түлөө тэмсэлэй талаар Болгариин коммунистнуудай ахадүүнэр, үнэн сэхэ союзнигууд—Болгариин арадай аша туһада зорюулан Болгариин коммунистическэ партиин VII съездын үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхыень хүсэнэ.

Хитадай коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Дун Би-у, Албаниин ажалай партиин нэгэдэхи секретарь Энвер Ходжа, Чехословакиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Вацлав Копецкий БКП-гэй VII съездые мүнөөдэр амаршалаа. Ороноо индустриализацилха, хүдөө ажахыда кооперации бии болгохо, ажалшадай байдал һайжаруулха, соёл культураяа хүгжөөхэ талаар түүхэтэ богонихон үе соо Болгариин коммунистическэ партиин, Болгариин бүхы арадай туйлаһан амжалтануудта ахадүү коммунистическэ партинуудай делегацинуудые толгойлогшонор мүнөөдэр үгэ хэлэхэдээ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна. Коммунистическэ партинуудай бата нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байһые, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта, пролетарска интернационализмын үзэл сурталда тэдэнэй үнэн сэхэ байһые, мүнөөнэй хүдэлмэришэнэй болон коммунистическэ хүдэлөөндэ гол аюул болгошо ревизионизмые тэдэнэй нэгэн һаналтайгаар буруушаадаг байһые эдэ үгэнүүдынь үшөө дахин гэршэлэн харуулба.

БКП-гэй VII съездые Франциин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй амаршалһан телеграмма съездын энэ үдэрэй үдэшын заседаниин дүүрэхын урда тээ уншагдаба. Тус телеграммада Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Морис Торез гараа табиһан байна.

СОФИ, июниин 4. (ТАСС). Болгариин коммунистическэ партиин VII съездын энэ үдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, секретарь Димитр Ганев түрүүлжэ үгэ хэлээ. Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин асуудалнууд тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

БКП-гэй Русенскэ окружной комитедэй нэгэдэхи секретарь Пенчо Кубадинский, БКП-гэй Плевенскэ округой Луковистска околийска комитедэй секретарь Никола Пелов гэгшэд мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Олониитэ арад зонтой партиин бата бэхи, гүнзэгы ехэ холбоотой байһан ушар Болгариин коммунистическэ партиин хүсэнэй, арад зоной дунда тэрэнэй хүндэтэй байһанай гол эшэ үндэһэнүүдэй нэгэн болоно гэжэ БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, Эсэгэ оронной фронтын национальна соведэй түрүүлэгшэ Енчо Стайков үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Эсэгэ ороной фронтдо 3.2 17 520 хүн мүнөө нэгэдэнэ. Энэ хадаа ороной бүхы һунгагшадай 61,48 процентнь болоно гэжэ тэрэ мэдээсээ.

Германиин социалистическэ нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүндэ кандидат Эрих Мюккенбергер, Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй секретарь Зенон Клишко, Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, секретарь Николае Чаушеску Болгариин коммунистическэ партиин VII съездые мүнөөдэр амаршалаа.

Ливандахи байдал

БЕЙРУТ, июниин 4. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ хаража үзэхэдэ, Ливанай олон районуудта восстани хэгшэдэй, правительствын сэрэгүүдэй хоорондо һүүлэй үдэрнүүдтэ зэбсэгтэ тулалдаанууд болоһон байна.

«Жур» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ. Триполидо, Сайдта, мүн Бекаа шадар шанга байлдаанууд болоо. Тэдэнэй үедэ алишье талаһаань горьтойхон хохидол болоһон байна. «Национально-социальна парти» гэжэ өөһэдыгөө нэрлэдэг фашистска үзэлтэй организациин тала бариг-шадай отрядуудые Бекаа шадар восстани хэгшэд бута сохиһон байна.

Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой мэдүүлгэ

ПАРИЖ, июниин 4. (ТАСС). Орон доторхи политическэ байдал тухай Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюро мэдүүлгэ толилоо. «Республикын түлөө тэмсэлэй шэнэ шата» гэжэ энэ мэдүүлгэнь гаршаглагданхай.

«Оршон байдалай гайтайшаг болоод байһые нюуһанай хэрэггүй. Энэ ушар де Голлиин правительствын байгуулагдаһанһаа уламжалан тохёолдоо. Юуб гэхэдэ, үгэ дууламгай министрнүүдээр өөрыгөө хүреэлһэн де Голль гүрэнэй бүхы засагые гартаа баряад байһан тулада республикын ёһо гуримда, ажалшадай эрхэ сүлөөдэ гай түбэг татажа болохо байна» гэжэ ФКП-гэй ЦК-гэй политбюро заана. Де Голлиин правительство «Алжирай асуудал эбэй ёһоор гуримшуулха хэрэгтэ һаад болоно гээшэ» гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэн байна.

«Демократическа һунгалта хэжэ, республикые хамгаалха хэдэн олон мянган шэнэ комитедүүдые предприяти, город болон тосхонуудта байгуулан, нэгэдэлээ улам үргэдхэн, бэхижүүлхыень фашизмда эсэргүүсэдэг бүхы хүнүүдые» ФКП-гэй ЦК уряалба.

Предприятинуудта, городуудай кварталнуудта, һуурин газарнуудта партийна шэнэ ячейкэнүүдые байгуулхыень, манай политикые зүбшөөгөөд, хамтын ябуулгануудта хабаадалсадаг болоһон олон тоото ажалшадта партида орохо үргэн арга боломжо олгохыень, тиигэжэ республикые хамгаалха зорилгоор партида орохо уряа амжалтатайгаар бэелүүлхыень нютагай партийна организацинуудые ФКП-гэй ЦК мэдүүлгэ соогоо мүн лэ уряалаа.

«Мүнөөнэй оршон байдалые, тэрээнһээ уламжалан партиин үмэнэ, хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ, Франциин арадай үмэнэ табигдаад байһан ехэ зорилгонуудые хаража үзэхын тулада» Центральна Комитедэй пленум июниин 9—10-да зарлаха гэжэ ФКП-гэй ЦК-гэй политбюро шиидхээ гээд, мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Франциин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ де Голль Алжир оробо

ПАРИЖ, июниин 4. (ТАСС). Франциин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ генерал де Голль Алжир орохоёо энэ үглөөгүүр самолёдто һуужа гараа. Франциин армиин генеральна штабай начальник генерал Эли, сэрэгэй министр Гийома, Сахарын хэрэгүүдые эрхилхэ министр Лежен, портфельгүй министр Жакино правительствые толгойлогшотой хамта Алжир оролсоо.

Майн 13-да болоһон ушарһаа уламжалан Алжир центральна засагтаяа холбоогүй болоһон юм. Энэ харилсаа холбоогоо гуримшуулхын тулада правительствые толгойлогшо аяншалгада гараба.

Майн 13-да урбалтын болоходо, Алжиртахи засаг түрэ «ниитын аюулгүйе сахиха комитет» гэдэгэй гарта ороо гэжэ мэдээжэ болоо һэн. Энэ комитет генералнууд Массю, Жуо, тэрэшэлэн сэрэгэй болон колониалистска этэгээдүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэнхэй юм. Зоргоороо байгуулагдаһан тус комитедтэ Алжиртахи Франциин сэрэгүүдые командалагша генерал Салан, Алжирай урдын генерал-губернатор Жак Сустель гэгшэд нэгэдэлсээ.

Франциин правительствын томилһон олон түшэмэдые үймөөшэд засагайнь газарһаа холодхоод, тиихэдэ засагаа барижа байһан Пфлимленэй правительствын мэдэлдэ байхаһаа арсаһан байгаа бшуу.

ПАРИЖ, июниин 4. (ТАСС). Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Алжиртахи зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша генерал Салан, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые командалагша генерал Жуо, Дундада далай дээрэхи Франциин флодые командалагша адмирал Обуана гэгшэд правительствые толгойлогшо де Голлиие «Мэзон Бланш» (Алжир) гэжэ аэродром дээрэ угтаа. «Ниитын аюулгүйе сахиха комитедэй» зарим гэшүүд—генерал Массю, Жак Сустель болон бусад генерал де Голлиие мүн лэ угталсаһан байна.

Тиимэ болохолоороо, Алжиртахи сэрэгэй урбалтые толгойлһон лэ ажал-ябуулагшад правительствые толгойлогшые угтаһан байна бшуу. Франс Пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ: Алжир городой мэр Жак Шевалье генерал де Голлиие аэродром дээрэ угтаха хүсэлэнтэй байгаа. Тиихэдэнь, «ниитын аюулгүйе сахиха комитет» буруушаалга хэһэн байна. Энэ буруушаалгаһаань уламжалан Жак Шевалье тушаалһаа буугаа.

Аэродромһоо саашаа ябахадань де Голлиие амаршалганууд болоо. «Алжир Франциин юм!» гэһэн колонизаторнуудай уряа лозунгнуудые хашхаралдаан болоо. Тэрэшэлэн зарим бүлэг хүнүүд Массю болон Сустелиин нэрэнүүдые дурдан хашхаралдаба.

Правительствые толгойлогшо, тэрээнтэй суг ябалсагшад наһа барһан солдадуудай памятнигта ошожо, тэндэ богонихон саг соо ёһолол болоһон байна. Удаань генерал де Голль зунай ордондо ошоод, элдэб ажал-ябуулагшадтай уулзажа эхилһэн байна.

Агын һонин

ХОНИДОО ЭРТЭ ХУРЬГАЛУУЛНА

Округой хонишод дүрбэдэхи жэлээ хонидоо үбэл, хабар эртэ хурьгалуулба. 1956 ондо 3 мянган хонид эртэ хурьгалуулагдаһан байгаа һаа, 1957 ондо 50 мянган хонид үрэжүүлэгдэжэ, эртын хурьгад абтаа. Тиин 100 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьган абтажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай.

Түрүү хонишод түл абалгаар һайн амжалта туйлаа. Жэшээнь, «Коммунизм» колхозой хонишон Ч. Дандаров 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга, XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Б. Юндунов, «Победа» колхозой хонишон Ж. Балданов 115—115 хурьга 100 хонин бүриһөө абаад, түлжүүлжэ байнхай. Мүн бусад колхозуудай 11 хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө тус тустаа 105—114 хурьга абаа.

Мүнөө хонидой түрэлгэ шомороо. Энэ жэлдэ округой хонишод хамта дээрэ 210 мянган хурьга абажа түлжүүлхэ юм.

ОВОЩЬ, КУКУРУЗА ТАРИЛГА

Энэ жэлдэ округой колхозууд 500 гектарта хартаабха, 130 гектарта овощь, 3350 гектарта кукуруза тариха түсэбтэй. Хартаабха богони болзорто, һайнаар тарижа дүүргэгдээ. Мүнөө колхозууд овощь, кукуруза тарижа байна.

Урда Агын сомоной Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо огородой ажал бусадһаа һайнаар ябуулагдана. Эндэ 6 мянган тэжээлтэ горшоогхонуудые хээд, тэдээн соогоо капустын, помидорой болон бусад ургамалнуудай үрэһэ ургуулна. Энэ колхозой Д. Бадмаевай даадаг звеногойхид огородой тарилгын га бүриһөө 110 центнер ургаса хуряаха уялга абанхай.

Кукуруза тарилгые колхозууд бэлэдхэл һайнтайгаар эхилээ. Энэ ургамал тон таарамжатай, наруули дулаан газарта таригдана. Тусгаар звенонууд байгуулагдажа, кукуруза тариха агротехникэтэй танилсуулагдаа. Кукурузын баян ургаса хуряахын тула наг шэбхэ поли дээрэ гаргагдана.

Кукурузын гектар бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряажа, малдаа шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдэхын түлөө округой колхознигууд шапгаар тэмсэнэ.

ҮРЭҺЭ ТУРШАДАГ ГАЗАР

Үрэһэ ургуулан туршадаг газарта агроном В. Петров түрүүтэй мэргэжэлтэд, колхознигууд хүдэлмэрилдэг.

Тэдэнэр 30 гектар газарта «Лютесценс-62», «Тулунская-14» гэжэ сортын шэниисэ тариһан байна. Хоёр сортын хартаабхые квадратно-гнездовой аргаар һуулгаа. Мүн овёс горох хоёрые холижо таряад байна. Хахад гектарта «Барнаульский» гэжэ сортын наран сэсэг тариба.

Эндэ мүнөө хабар эгээн түрүүн таригдаһан «Онохойская», «Северная» гэжэ сортын хара таряан нэгэ жэгдээр ургажа эхилэнхэй.

Зургаан сортын кукурузын үрэһэ квадратно-гнездовой аргаар тариба.

СОЛОТО ҺААЛИШАН

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Ленинэй орденто һаалишан Д. Шагдарова һү һаалгаар мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо тэрэ үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааба.

Нүхэр Шагдарова үнеэдэйнгээ харууһа, эдеэлүүлгые улам һайжаруулан, жэл соо үнеэн бүриһөө 2800 литр һү һааха гэһэн уялгаяа дүүргэхэ байһандаа этигэнгеэр ажаллажа байна.

Мүн округой колхозуудай 27 һаалишад үнеэн бүриһөө 553—982 литр һү туд бүридөө һаагаад байна.

ХОРОТОН ШОНЫЕ ОЛООР ХОРООБО

Аргалиин сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн Б. Намжилов Табтана гэжэ газарһаа шонын 9 гүлгэ бариба. Мүн сомоной соведэй түрүүлэгшэ Д. Дамдинов—8 гүлгэ, Агын РТС-эй хүдэлмэришэн А. Арсаланов—8 гүлгэ хороогоо.

Энэ жэлдэ гансал Агын аймаг соо 45 шоно, тэдэнэй гүлгэд хюдагдаба.

Дулдаргын аймагта Ш. Дылгеров 5 томо шоно алаһан байна.

ҺУР ХАРБААН

Һаяхан Ага һууринда һур харбаан боложо, Дулдаргын, Агын аймагуудай команданууд мүрысэбэ. 18 һур харбагшадай дунда 6 залуу хүбүүд хабаадаба.

Агынхид 84 очко абажа, илаһан байна. Урда Агын сомоной Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой модошо дархан, 53 наһатай үбгэн Дондок Намсараев бултанһаа мэргэнээр харбаа.

ОКРУГОЙ ЦЕНТР БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОГДОНО

Ага һууринай баруун захада сэсэрлиг болгогдон элдэб модод урзанда таригдаһан юм. Мүнөө тэрээндэ нэмэгдэн, 420 уляаһан, 240 акаци, 940 нарһан һуулгагдаба.

Дунда һургуулиинхид, ДЭУ-гэйхид, военкомадайхид болон бусад өөһэдынгөө сэсэрлигтэ хэдэн зуун эшэ ранетка, үхэр нюдэ, мүн бусад жэмэстэ модо тариба.

Округой центрын тэг дунда гостиница, культурын айхабтар ехэ ордон бодхоогдохоор хэраалагдаад, баригын модо, шулуун шэрэгдэжэ байнхай.

Ажалшадай амардаг Хилгэнһын аршаан һайнаар түхеэрэгдэхэнь. Тэндэ сарай баригдаха, һандали һууринууд табигдаха, дугы хүүргэ хэгдэхэ, спортын талмайнууд бии болгогдохо юм. Эдэ бүхы ажалые Агын аймагай коммунальна ажахын талаарһаархид дүүргүүлжэ эхилээ.

Д. Жапхандаев.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00748. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3116.